

PRÓBNY EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2021

PODSUMOWANIE

Próbny egzamin ósmoklasisty przeprowadzony został w dniach 18.01.2021 – 21.02.2021. **Zadania testowe zostały dostosowane do wytycznych zawartych w Aneksie do Informatora o egzaminie ósmoklasisty z języka angielskiego obowiązującym w roku szkolnym 2020/2021. Do egzaminu przystąpiło ponad 26 000 uczniów.**

STRUKTURA EGZAMINU

Próbny egzamin ósmoklasisty z języka angielskiego zawierał 14 zadań: trzy zadania na rozumienie ze słuchu, trzy zadania na znajomość funkcji językowych, cztery zadania na rozumienie tekstów pisanych, trzy zadania na znajomość środków językowych oraz wypowiedź pisemną. Łącznie z wypowiedzią pisemną **w omawianym arkuszu znalazło się pięć zadań otwartych**: po jednym dla każdego obszaru umiejętności testowanych na egzaminie. Za zadania te uczniowie mogli zdobyć łącznie 22 punkty z 55 możliwych (a więc stanowiły one 40% wszystkich punktów).

WYNIKI OGÓŁEM

Ogólne wyniki próbnego egzaminu ósmoklasisty z podziałem na poszczególne województwa przedstawiono w tabeli poniżej. Jak widać, do próbnego egzaminu przystąpiło **26 021 uczniów**, a średni wynik w skali kraju to **54,61%**. Co ciekawe, wynik ten jest niemalże identyczny ze średnim wynikiem uzyskanym przez uczniów w arkuszu standardowym egzaminu ósmoklasisty w czerwcu 2020 roku (dane według *Sprawozdania z egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego za rok 2020* – średni wynik to 54%). Należy jednak pamiętać, że egzamin, który zostanie przeprowadzony w bieżącym roku szkolnym, zawierać będzie zmiany dotyczące m.in. zmniejszenia ogólnej liczby punktów, obniżenia poziomu trudności słuchanych i czytanych tekstów, a także usunięcia niektórych elementów z obowiązującego zakresu struktur językowych.

Średnie wyniki w poszczególnych województwach są zbliżone do średniej krajowej. **Najwyższe wyniki** uzyskali uczniowie z następujących województw: **mazowieckiego (59,63%), świętokrzyskiego (57,75%), śląskiego (56,58%) i małopolskiego (56,08%)**. **Najniższe wyniki** odnotowano w województwach **lubuskim i warmińsko-mazurskim** (odpowiednio **50,77%** oraz **49,27%**). **Najwięcej uczniów** przystąpiło do egzaminu w województwie **małopolskim (3153)**, a **najmniej – w opolskim (490)**.

ZESTAWIENIE WYNIKÓW EGZAMINU Z PODZIAŁEM NA POSZCZEGÓLNE WOJEWÓDZTWA

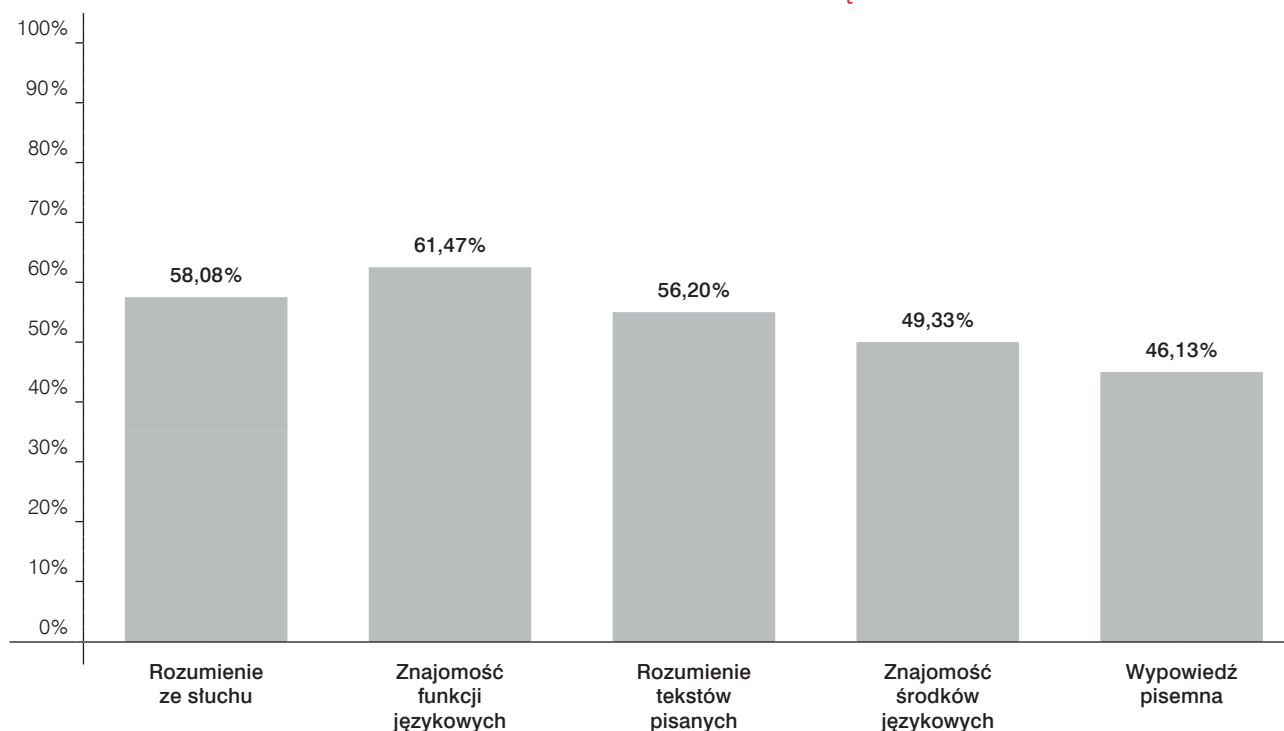
Województwo	Liczba uczniów	Średni wynik
dolnośląskie	1256	53,59%
kujawsko-pomorskie	1780	52,17%
lubelskie	2389	54,92%
lubuskie	892	50,77%
łódzkie	1186	54,60%
małopolskie	3153	56,08%
mazowieckie	2699	59,63%
opolskie	490	52,19%
podkarpackie	1436	53,77%
podlaskie	765	55,77%
pomorskie	1600	54,27%
śląskie	2582	56,58%
świętokrzyskie	889	57,75%
warmińsko-mazurskie	1497	49,27%
wielkopolskie	2156	53,72%
zachodniopomorskie	1182	51,99%
PODSUMOWANIE	26021	54,61%

OBSZARY UMIEJĘTNOŚCI JĘZYKOWYCH

Porównanie średnich wyników uzyskanych przez uczniów w poszczególnych częściach egzaminu (zaprezentowane na wykresie poniżej) pokazuje jasno, że **najłatwiejsze dla uczniów okazały się zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych** – średni wynik dla tej części to **61,47%**. Niewiele gorsze wyniki uzyskano za **zadania na rozumienie ze słuchu** oraz **rozumienie tekstów czytanych** (odpowiednio **58,08%** i **56,2%**). Mimo że różnice między trzema powyższymi obszarami nie są zbyt duże, za zaskakujący można uznać fakt, że to nie sprawności receptywne, a funkcje językowe sprawiły uczniom najmniejszą trudność. Jeśli chodzi o pozostałe dwie części egzaminu, ich średnie wyniki odbiegają zauważalnie od pozostałych części. W przypadku zadań na **znajomość środków językowych** średni wynik to **49,33%**. Jeśli chodzi o **wypowiedź pisemną**, uczniowie uzyskali średni wynik na poziomie **46,13%**. Dla porównania, średnie wyniki zeszłorocznego egzaminu ósmoklasisty dla poszczególnych obszarów wiedzy, ogłoszone przez CKE w *Sprawozdaniu z egzaminu ósmoklasisty z 2020 roku*, przedstawiają się następująco: rozumienie ze słuchu – 54%, znajomość funkcji językowych – 58%, rozumienie tekstów pisanych – 62%, znajomość środków językowych – 44% i wypowiedź pisemna – 51%. Wyniki egzaminu próbnego nie odbiegają zatem znacząco od tych dla zeszłorocznego egzaminu, choć z pewnością warto nadal wspierać uczniów w przygotowaniach do egzaminu we wszystkich pięciu obszarach umiejętności.

ŚREDNIE WYNIKI POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI EGZAMINU

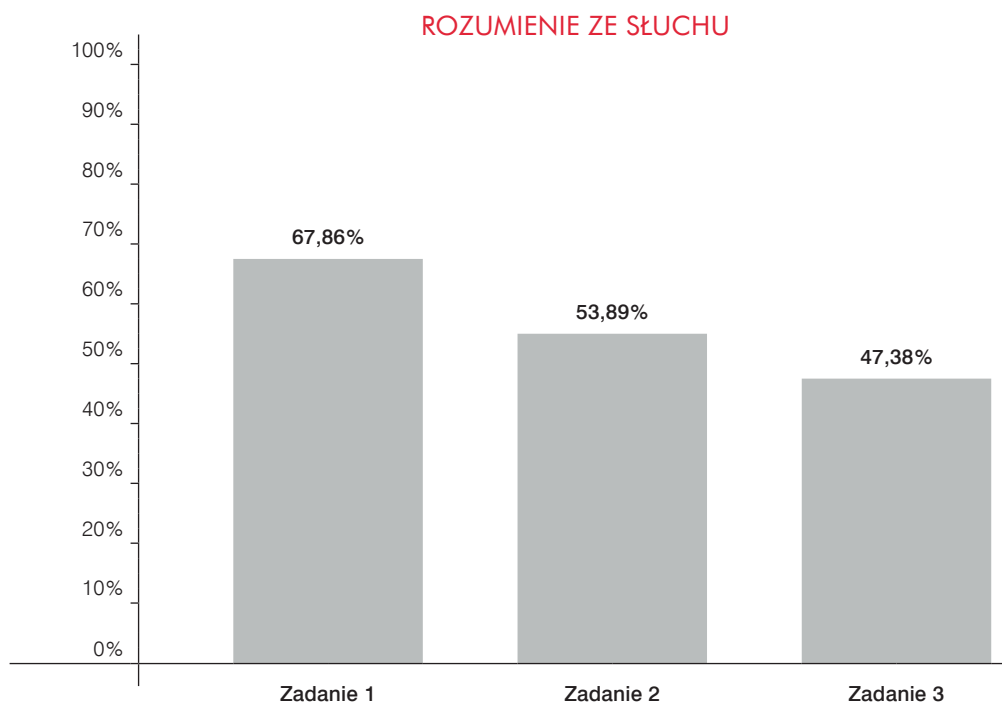

Średni wynik uzyskany za zadania otwarte w arkuszu wyniósł **44,82%**. **Najłatwiejszym zadaniem otwartym okazało się Zadanie 6**, które sprawdzało znajomość **funkcji językowych**. Średni wynik w przypadku tego zadania to **50,44%**. **Najwięcej problemów** przysporzyło uczniom **Zadanie 13**, czyli zadanie otwarte **na środki językowe** (gramatykalizacja) – tutaj średni wynik to jedynie **30,23%**. Średni wynik za **zadania zamknięte** był ponad 15% wyższy niż za otwarte i wyniósł nieco ponad **60%**. Najłatwiejszym zadaniem w całym arkuszu okazało się **Zadanie 5** (dobieranie reakcji do sytuacji) – średni wynik to aż **77,03%**. Nie jest to zaskoczeniem, bowiem doświadczenie pokazuje, że z tego typu zadaniami uczniowie radzą sobie zwykle stosunkowo dobrze.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

W części egzaminu próbnego poświęconej słuchaniu ze zrozumieniem uczniowie uzyskali drugi w kolejności najlepszy wynik średni – **nieco ponad 58%**. Szczegółowe wyniki za zadania sprawdzające ten obszar umiejętności przedstawione są na wykresie poniżej.

Przedstawione dane pokazują, że wśród zadań na rozumienie ze słuchu najłatwiejsze okazało się **Zadanie 1**, czyli zadanie typu wybór wielokrotny (średni wynik – **67,86%**). Sprawdza ono kilka wymagań szczegółowych, takich jak wyszukiwanie w tekście informacji szczegółowych, rozumienie intencji rozmówców, rozpoznawanie kontekstu wypowiedzi czy ogólne zrozumienie tekstu. Dość wysoki wynik za to zadanie można tłumaczyć tym, że zawiera ono sporo materiałów graficznych (opcje rysunkowe), co znacznie ułatwia przetworzenie treści pytań, a tym samym powoduje lepsze skupienie uwagi na treści nagrania.

Drugi w kolejności wynik średni uzyskali uczniowie w **Zadaniu 2** (dobieranie), a wyniósł on **53,89%**. Mimo że zadanie to jest również zadaniem zamkniętym, widać sporą różnicę między średnim wynikiem za to zadanie a wynikiem za zadanie poprzednie. Można wysnuć wniosek, że uczniowie o wiele lepiej radzą sobie z zadaniami, które mają klarowną strukturę, tj. do każdego słuchanego tekstu przynależy jedno pytanie (wielokrotnego wyboru). W przypadku zadania na dobieranie poziom skomplikowania zadania jest nieco wyższy, ponieważ podczas słuchania uczniowie muszą jednocześnie przeanalizować wszystkie dostępne opcje odpowiedzi. Trudność zadania na dobieranie polega też na tym, że **w każdym tekście zawartym w zadaniu umieszczone są mylące informacje**. Uczniowie również często wybierają opcję, która nie pasuje do żadnego tekstu, jednak wydaje im się atrakcyjna. Jest ona bowiem sformułowana tak, by odnosić się do więcej niż jednego tekstu.

Najtrudniejsze zadanie w sekcji na słuchanie to **Zadanie 3**. Jest to zrozumiałe, zważywszy na to, że jest to zadanie otwarte, a te na ogół sprawiają uczniom więcej problemów. Jednak średni wynik w tym zadaniu, który wyniósł **47,38%**, nie jest wynikiem bardzo niskim. Uczniowie poradzili sobie z zadaniem w zadowalający sposób, najprawdopodobniej dlatego, że słuchany tekst nie zawierał zaawansowanej leksyki ani złożonych struktur gramatycznych. Sam tekst, do którego odnosiło się zadanie, również był dość krótki i klarowny.

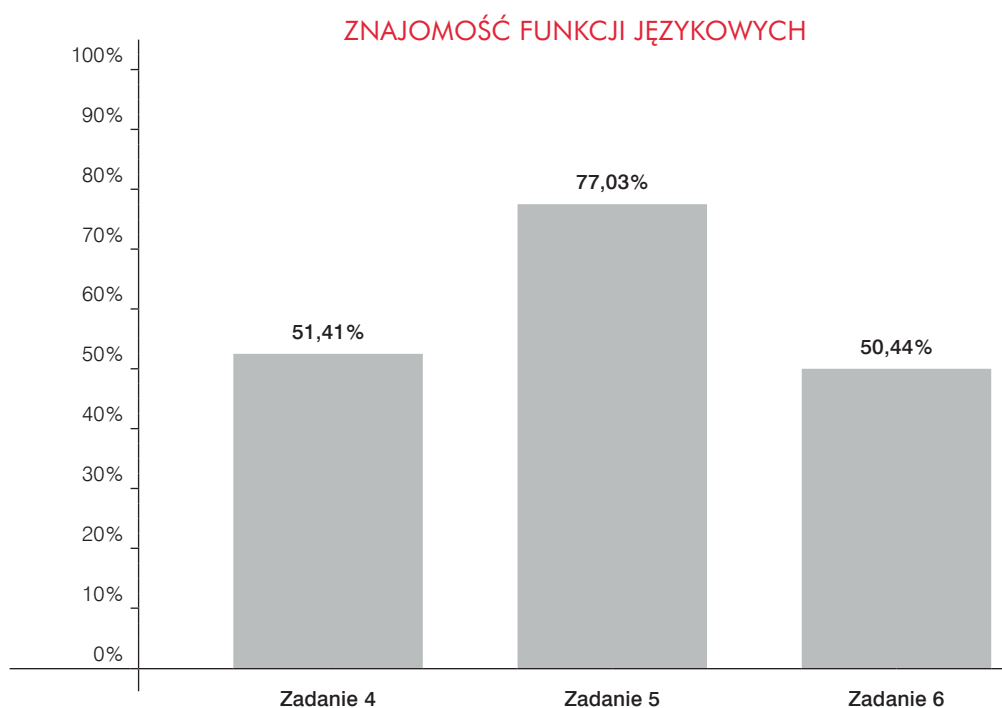
Mimo że w sekcji Rozumienie ze słuchu uczniowie osiągnęli dość wysoki średni wynik ogólny, zaleca się dalszą pracę nad rozwijaniem umiejętności odwołujących się do wymagań szczegółowych. W szczególności należy zwrócić uwagę na wyszukiwanie w wypowiedzi określonej informacji (umiejętność testowana m.in. w Zadaniu 2). W dalszym ciągu ćwiczyć należy rozwiązywanie zadań

otwartych. Zadania te mogą towarzyszyć tekstom, które uczniowie czytają w podręczniku. Mimo że do wielu z nich znajdziemy w podręcznikach gotowe zadania zamknięte, zachęcenie uczniów do udzielania odpowiedzi na dodatkowe pytania otwarte o szczegóły, kontekst wypowiedzi bądź intencje osób mówiących pomogą im lepiej przygotować się do rozwiązywania tego typu zadań.

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH

W obszarze znajomości funkcji językowych uczniowie uzyskali średni wynik na poziomie **61,47%**, co było najwyższym rezultatem spośród średnich wyników dla poszczególnych części egzaminu próbnego. Wyniki odnotowane dla poszczególnych zadań przedstawiają się następująco: **Zadanie 4 – 51,41%**, **Zadanie 5 – 77,03%** i **Zadanie 6 – 50,44%**. Jak widać, w przypadku jednego z nich uczniowie osiągnęli bardzo wysoki wynik, a dwa pozostałe mają dużo niższe, jednak bardzo zbliżone do siebie średnie wyniki.

Najłatwiejszym zadaniem w tej części okazało się **Zadanie 5**, czyli zadanie testujące umiejętność dobierania odpowiednich reakcji do podanych wypowiedzi. Taki wynik jest naprawdę pozytywnym zaskoczeniem, choć trzeba przyznać, że zadanie opierało się na podstawowych elementach języka (choć niekoniecznie będących oczywistymi sposobami wyrażania danych funkcji językowych). Pojawiają się wyrażenia z czasownikami modalnymi, ale w prostych użyciach (np. *could* dla wyrażenia uprzejmej prośby), oraz utarte związki wyrazowe (np. *it's a pity, if you like*).

Zadanie 4 (zadanie na dobieranie) okazało się dla uczniów dość dużym wyzwaniem, mimo że jest zadaniem zamkniętym. Przyczyn niskiego wyniku można doszukiwać się w tym, że różnice w znaczeniu pomiędzy niektórymi opcjami odpowiedzi są dość małe i aby poprawnie rozwiązać zadanie, trzeba bardzo dokładnie przeanalizować zaprezentowane warianty odpowiedzi i znaczenia, które ze sobą niosą. To łączy się w sposób oczywisty również ze znajomością środków językowych, a więc struktur gramatyczno-leksykalnych. Podczas lekcji warto zatem nadal pracować nad poszerzaniem zasobów językowych uczniów i analizą znaczeń, jakie one wyrażają. W przygotowaniu do egzaminu można również wykorzystać zadania na dobieranie (np. te pochodzące z arkuszy egzaminacyjnych z ostatnich lat). Oprócz rozwiązywania zadań w standardowy sposób warto zaangażować uczniów w tworzenie mini-dialogów z użyciem opcji odpowiedzi, poprosić ich o wyrażenie tego samego znaczenia w inny sposób czy o wymyślenie dwóch – trzech innych reakcji na każdą wypowiedź z nagrania.

Zadanie 6 miało zbliżony średni wynik do Zadania 4, mimo że jest zadaniem otwartym. Można więc stwierdzić, że uczniowie rozwiązali je na przyzwoitym poziomie, co wynikało z tego, że testowane

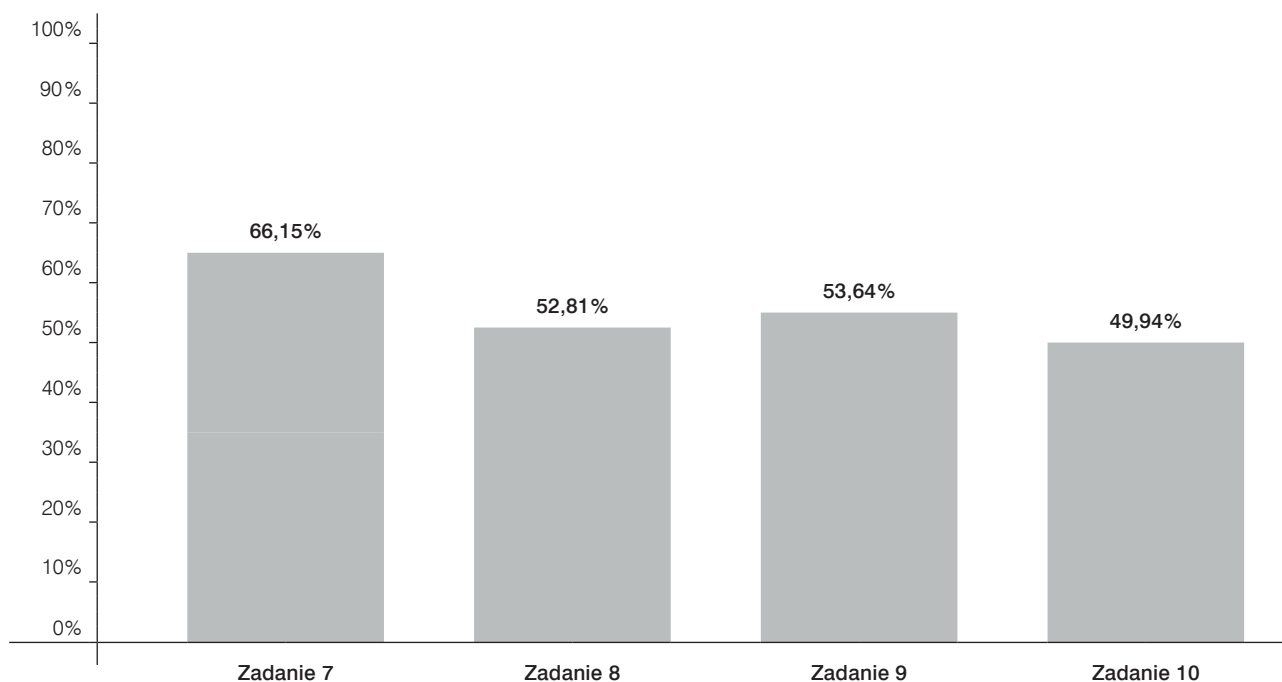

w Zadaniu 6 funkcje językowe oraz konkretne językowe sposoby ich wyrażania to podstawowe kompetencje językowe (prośba o wyrażenie opinii – *What do you think about...? / What is your opinion about...?* oraz prośba o pomoc – *Will you help me...?*). Pojawiają się one często w podręcznikach i innych materiałach dydaktycznych, w związku z czym są uczniom dobrze znane, nawet jeśli mają ich użyć na poziomie produkcji językowej.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

W zadaniach na czytanie ze zrozumieniem średni wynik to **56,2%**. Zadanie, za które uczniowie otrzymali najwięcej punktów, to **Zadanie 7**, co dało średni wynik na poziomie **66,15%**. Wyniki średnie uzyskane za pozostałe zadania są bardziej jednorodne (lecz jednocześnie zauważalnie niższe niż w Zadaniu 7): w przypadku **Zadania 8** jest to **52,81%**, dla **Zadania 9** – **53,64%**, a **Zadania 10** – **49,94%**.

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Powodem, dla którego **Zadanie 7** okazało się dość łatwe, może być fakt, że teksty, które czytają w tym zadaniu uczniowie, są krótkie i niezbyt skomplikowane, a każdemu z nich towarzyszy jedno pytanie typu wybór wielokrotny (wyjątkiem jest zadanie 7.4., w którym do dwóch tekstów przynależy jedno pytanie). Zatem z każdego tekstu uczniowie muszą „wydobyć” konkretny typ informacji, odpowiadający danemu wymaganiu szczegółowemu (np. zrozumieć intencje nadawcy lub określić główną myśl wspólną dla dwóch tekstów).

Zadanie 8 okazało się umiarkowanie trudne. To zadanie, w którym uczniowie wstawiają w odpowiednie miejsca w tekście usunięte z niego zdania. Poziom trudności zadań tego typu zależy w dużej mierze od poziomu skomplikowania tekstu. W tekście zawartym w Zadaniu 8 mamy na przykład wyraźny podział na sekcje, które są dodatkowo zatytułowane, co pomaga uczniom zorientować się w jego strukturze i treści. Ponadto z każdego akapitu zostało usunięte tylko jedno zdanie. Duże znaczenie dla poziomu trudności ma również obecność w tekście (i wyciętych zdaniach) słów lub wyrażzeń zapewniających wewnętrzną spójność tekstu i tym samym naprowadzających uczniów na konkretną odpowiedź (w zdaniach wyciętych z tekstu w Zadaniu 8 są to przykładowo: *This..., Then..., That's why...*).

Zadanie 9 to zadanie, w którym uczniowie dopasowują podane zdania do czytanych tekstów. Zadania tego typu mogą stanowić dla uczniów spore wyzwanie, ponieważ jeden z tekstów pasuje do dwóch zdań, a w samych tekstach znajdują się elementy, które mają na celu zmylenie uczniów. Mogą to być słowa, które występują również w zdaniach niepasujących do danego tekstu, ale uczniowie o słabiej rozwiniętej umiejętności czytania mogą odczytać je jako wskazanie do wyboru tych właśnie odpowiedzi.

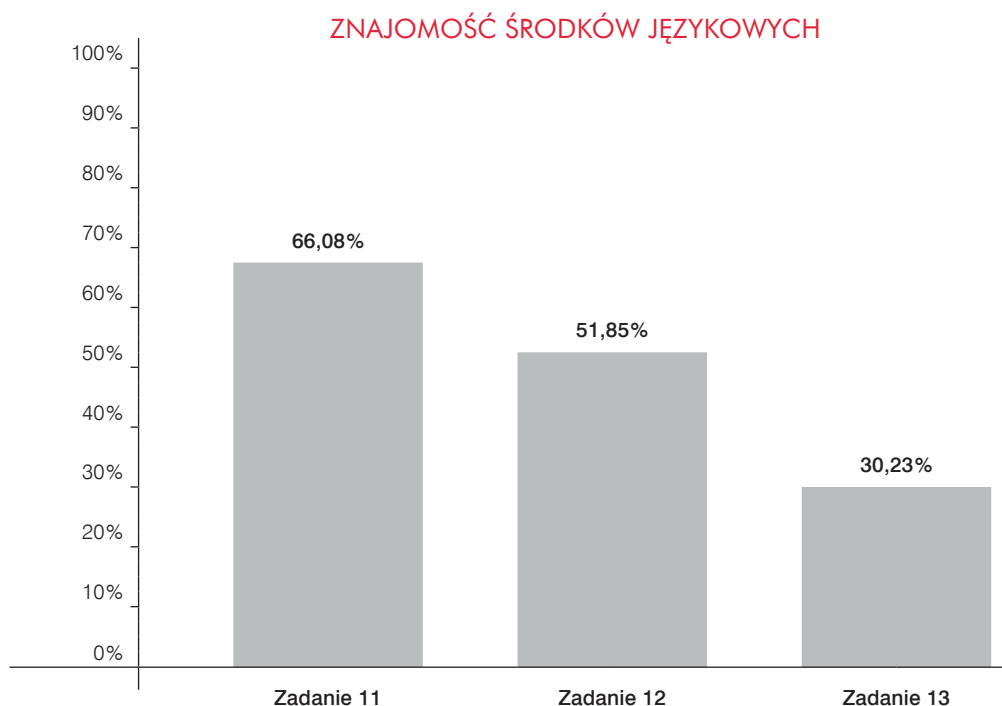

Zadanie 10 to jedyne wśród zadań na czytanie ze zrozumieniem zadanie otwarte. Co może zaskakiwać, wynik średni nie odbiega znacząco od średnich wyników dla Zadań 7 i 8, mimo że zadanie 10 było najtrudniejszym zadaniem w tej części. W zadaniu tym uczniowie udzielają odpowiedzi w języku polskim, co oznacza, że nie tracą punktów za sformułowanie odpowiedzi w sposób niepoprawny językowo, stąd prawdopodobnie tak wysoki wynik. W przypadku zadań otwartych, w których odpowiedzi należy sformułować w języku angielskim, zdający z reguły uzyskują niższe wyniki.

Wyniki części dotyczącej rozumienia tekstów pisanych pokazują, że uczniowie dość dobrze radzą sobie z tym obszarem umiejętności. Nie oznacza to oczywiście, że na tym etapie należy skończyć przygotowania do egzaminu. Uczniowie powinni czytać różnorodne typy tekstów, w tym również teksty dłuższe. Warto także prosić uczniów o czytanie dwóch (lub więcej) tekstów na ten sam temat (podobnie jak na egzaminie), co pozwoli im na dokonywanie porównań czy syntetycznych podsumowań. Dobrym pomysłem byłoby też dalsze wspieranie rozwoju umiejętności mediacyjnych (np. poprzez organizowanie zadań, w których uczniowie przekazują informacje z tekstu w zmienionej formie: w postaci mapy myśli, krótkiej notatki po polsku czy w formie 3 – 4 zdań po angielsku zawierających kluczowe informacje z tekstu).

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Znajomość środków językowych jest tą częścią egzaminu próbnego, w której uzyskane przez uczniów wyniki są dość niskie, średni wynik to **49,33%**. Wynik ten został mocno obniżony przez **Zadanie 13**, w przypadku którego średni wynik to jedynie **30,23%**. Dodatkowo wyniki dla zadań na środki językowe są mocno zróżnicowane (**66,08%** dla **Zadania 11** i **51,85%** dla **Zadania 12**), co może oznaczać, że wiedza uczniów jest nadal niestabilna i niewystarczająco dobrze ugruntowana.

Stosunkowo dobry średni wynik dla **Zadania 11** można oczywiście wytłumaczyć faktem, że jest to zadanie zamknięte; uczniowie wybierają poprawne uzupełnienia luk spośród kilku podanych wyrazów. Są to luki leksykalne, które wydają się łatwiejsze niż luki gramatyczne (co potwierdzają również wyniki **Zadania 12**). Znaczenie ma też fakt, że dystrakcją dla poprawnego uzupełnienia każdej z luk stanowi tak naprawdę tylko jedno słowo – wyrazy w ramce funkcjonują parami (poprawna odpowiedź i dystraktor). Jeśli uczeń wybierze właściwą część mowy w celu uzupełnienia luki, zawęży *de facto* swój wybór do dwóch słów z sześciu podanych.

Zadanie 12 to również zadanie zawierające luki, typu wybór wielokrotny. Mimo że uczniowie nie muszą sami podawać słów, które poprawnie uzupełniają luki w tekście, zadanie to nie okazało się proste. Oprócz dość oczywistej luki 12.1., w której wymagane jest wybranie poprawnego przedimka (*The Great Barrier Reef is the largest living organism in the world...*), w tekście pojawia się sporo trudniejsza luka

z przedimkiem (*They look great in photos*), w której ciężko zdać się jedynie na intuicję językową, czy luka z wykorzystaniem bezokolicznika pełnego (*Recycling is a great way to help places like this stay beautiful*). Rozwiązujący, którzy nie są pewni tej odpowiedzi, mogą uznać pozostałe opcje za równie atrakcyjne (*of help/helping*).

Zadanie 13 to najtrudniejsze zadanie w całym egzaminie. Nie jest to dużym zaskoczeniem, bowiem otwarte zadania sprawdzające znajomość środków językowych zazwyczaj sprawiają uczniom trudność. W zadaniu zawartym w omawianym arkuszu zastosowano jedynie struktury gramatyczne z listy struktur wymienionych w obowiązującym aneksie do Informatora o egzaminie ósmoklasisty w roku 2020/2021, jednak i one okazały się dla uczniów sporym wyzwaniem. Były to: czas Present Perfect z użyciem *just*, konstrukcja porównawcza *as ... as*, a także czas Present Continuous w odniesieniu do czynności wykonywanej w chwili mówienia. Być może struktury te są dobrze znane uczniom na poziomie receptywnym, lecz na poziomie produkcji językowej wymagają dalszego ćwiczenia.

Średnie wyniki uzyskane przez uczniów w zadaniach na środki językowe jasno wskazują, że jest to główny obszar, w którym należy wspomóc uczniów przygotowujących się do egzaminu ósmoklasisty. Obniżenie wymagań nie oznacza, że na egzaminie pojawi się tylko to, co uczniowie już dobrze umieją. Można przypuszczać, że wiedza niektórych uczniów nie jest zbyt dobrze ugruntowana nawet w przypadku najprostszych konstrukcji gramatycznych (np. czasu teraźniejszego ciągłego, co pokazało Zadanie 13).

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Wypowiedź pisemną w omawianym arkuszu stanowi zadanie, w którym uczniowie piszą wiadomość e-mail. Mimo dość prostego i bliskiego uczniom tematu średni wynik w tej części egzaminu próbnego był wynikiem najniższym (**nieco powyżej 46%**).

Tworząc własną wypowiedź pisemną, uczniowie muszą **nie tylko odnieść się do punktów zawartych w poleceniu, lecz także rozwinąć te punkty**, co pozwala zdobyć zadowalającą liczbę punktów za treść, ale także za spójność i logikę wypowiedzi. W przypadku polecenia, które zawiera dość przyjazny dla uczniów temat (tak jak w Zadaniu 14 w naszym arkuszu próbnym), rozwinięcie punktów może być trudne przede wszystkim z powodu **ograniczonego zasobu gramatyczno-leksykalnego**, który nie jest wystarczający, by przekazać nawet najciekawsze pomysły w sposób zrozumiały dla sprawdzającego. Oprócz zakresu środków językowych ocenie podlega oczywiście **poprawność językowa**, co, jak pokazały zadania sprawdzające środki językowe, jest wciąż najstäbszą stroną naszych uczniów.

PODSUMOWANIE

Analiza wyników próbnego egzaminu ósmoklasisty pozwoliła na wyciągnięcie wniosków dotyczących poziomu trudności poszczególnych części egzaminu, a także konkretnych typów zadań, które się w nim pojawiły. Obszary, które w tej chwili wydają się wymagać szczególnej uwagi, są następujące:

- **Rozumienie ze słuchu** oraz **Rozumienie tekstów pisanych** (sprawności receptywne): Należy dalej ćwiczyć rozwiązywanie **zadań otwartych**, szczególnie tych, w których uczniowie podają odpowiedzi w języku tekstu, czyli języku angielskim. Warto też uczyć uczniów na obecność dystrakcji w zadaniach zamkniętych.
- **Znajomość funkcji językowych**: Należy zwrócić szczególną uwagę na **poszerzanie repertuaru sposobów wyrażania funkcji komunikacyjnych**, a także na **używanie ich w sposób poprawny językowo**.
- **Znajomość środków językowych**: Podobnie jak w przypadku funkcji, należy skupić się zarówno na **poszerzaniu wiedzy leksykalno-gramatycznej**, jak i na **poprawności językowej**. Dodatkowo warto poświęcić czas na powtórki nawet najbardziej podstawowych struktur, ponieważ w nich też uczniowie dość często popełniają błędy, w szczególności w przypadku zadań otwartych.
- Jeśli chodzi o tworzenie wypowiedzi pisemnej, należy **skupić się nie tylko na poprawnym użyciu języka**, lecz także na **poszerzaniu zakresu środków językowych**, które używane są podczas pisania.